

Kõrgematel Riigikaitsekursustel täna kõnelenud Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves nimetas kollektiivset kaitset Eesti riigikaitstesüsteemi nurgakiviks.

"See aga ei tähenda, et me ise võiksime olla äraolevad või passiivsed ja loota, et küll liitlased meid häda korral halvimalt päästavad," ütles riigipea. "Alati jääb kehtima põhimõte, et aidatakse neid, kes on valmis end ise aitama. Ehk äraspidiselt öeldes – kui Eesti riik ei ole valmis end kasvõi piiratud ulatuses ise kaitsma, ei soovi meid keegi ka tõsiselt aidata."

President Ilvese sõnul on talt tihti küsitud, miks peavad Eesti poisid kusagil Iraagis või Afganistanis sõdima. "Aga täpselt samamoodi võib Oklahoma farmer küsida, et miks peaks tema poeg vajadusel kusagil Eestis või Lätis sõdima. Seega – kui me tahame, et meile vajadusel appi tuldaks, peame olema valmis ka oma liitlasi aitama. See ongi vastastikuse usalduse alusmüür," kõneles riigipea.

Rääkides tsiviilkontrollist ehk tsiviiljuhtimisest ütles president Ilves, et ta ei tahaks dramatiseerida viimasel ajal nähtavaks saanud vastuolusid kaitsejõudude peastaabi ja kaitseministeeriumi vahel.

"Teatud pingeid esineb poliitikute ja tsiviilametnike ühelt poolt ja sõjaväelaste teiselt poolt suhetes mitte ainult Eestis vaid kõikides demokraatlikes riikides," sõnas president. "See on ka üsna loomulik, sest näiteks 30 aastat teeninud kindral teab sõjapidamisest kindlasti rohkem kui demokraatlikus ühiskonnas paratamatult tihedamini vahetuvad tsivilistidest kaitseministrid."

President Ilvese sõnul tuleb demokraatlikus ühiskonnas sõjaväelastel lihtsalt aru saada, et valitud seadusandliku ja ametisse nimetatud täitevvõimu esindajad otsustavad kaitsejõudude kasutamise üle, korraldavad nende rahastamist ja kontrollivad nende juhtimist.

"Selle järgi täidab kaitseväge rahva poolt valitud esindajate julgeoleku- ja kaitsepoliitilisi suuniseid, ja need esindajad arvestavad suuniste väljatöötamisel kaitseväge asjatundlikke nõuandeid," ütles riigipea. "Tsiiviljuhtimine on vastastikust lugupidamist eeldav selgelt määratletud kontrollmehhanismi juurutav süsteem."

Presidendi kantselei avalike suhete osakond
Kadriorus 7. novembril 2006